

Museumsundervisning for børn med særlige behov

- Jeg er:

- Lærerudd./tidl. skoleleder
- Museumsunderviser
- Udeskolevejleder

"Hånden i historien":

Vesthimmerlands Museum
Stenaldercenter Ertebølle
Herregården Hessel

Præsentation

Temadag i skoletjenesten
28.marts 2017

Temadag i skoletjenesten 28.marts 2017

- Oprettet 2011
- Besøgstal 2016: 6.500
- Ca. 200+ undervisningsforløb om året
- Ca. 25-40 årlige forløb for "børn med særlige behov"
- Deltager i regionale og nationale udviklingsforløb:
 - - " Museumsundervisning for børn med særlige behov"
 - - " Nye veje"
 - - " Kulturnøglen" – den koordinerede kulturtjeneste for Vesthimmerland

Fakta om skoletjenesten

Jeg vil i dag:

- Forhistorien
- Orienterer om projektet
 - effekten
 - uv. case
- Fortælle om særlige erfaringer fra Vesthimmerlands Museum
- Og sprede det glade budskab!

Temadag i skoletjenesten 28.marts
2017

Projektets forhistorie

- " Der var engang en....."

...forsigtig forespørgsel fra en AKT-klasse på Aalestrup Skole, Vesthimmerland

Det førte til nysgerrighed omkring:

- Børnenes opfattelse af det museale rum
- der skete noget, men hvad?
- Personlig, social og faglig styrkelse?

Projektets baggrund

Projekt 2013: "ADHD og autismespektrumforstyrrelser – undervisningsforløb for børn med særlige behov". **Formål: Hvad sker der, når børn med særlige behov deltager i undervisningsforløb på museet?**

Stor oplevelse, ny læring, forudgående viden hæftes på noget sanseligt og konkret

Temadag februar 2014 – nye legekammerater!

Nærværende projekt 2014-2016: 6 museer, øst/vest, fokus på **effekten** af målrettede undervisningsforløb

VESTHIMMERLANDS MUSEUM

"Museumsundervisning for børn med særlige behov" - netværket

Temadag i skoletjenesten
28.marts 2017

- **Overordnet:** sætte fokus på og opkvalificere museumsundervisningen i Danmark
- At arbejde systematisk + effektmåling. **Hvordan kan museumsundervisning have en positiv indvirkning på indlæringsevner og sociale kompetencer?**
- At skabe bevidsthed om de potentialer, der ligger i alternative læringsrum som fx museer
- Viden og erfaring operationaliseres og gøres anvendelig. Andre museer?

Målsætning i det nye projekt

Temadag i skoletjenesten
28.marts 2017

- **WHAT TO DO?** 6 museer i øst og vest...
- Netværksgruppe: 6 museer, Den Gamle By i konsulent funktion, undervisningskonsulent fra skoleforvaltningen VHK, SkoletjenesteNetværk
- Børn med særlige behov? Elever i specialskoler og specialklasser samt inkluderede børn med diagnoser inden for ADHD, autisme, Aspergers, OCD, Downs syndrom, hjerneskader og fysiske handicaps og højt begavede børn
- Kontakt til lokale skoleforvaltninger - kommunal opbakning og forpligtende samarbejder
- Prøveforløb med afsæt i de deltagende museers ansvarsområder og fysiske rammer
- Observation af undervisningsforløb + dataindsamling

Metode – fra tanke til handling

Altså 4 trin:

Udvikling, begrebsafklaring, rammesætning

Kontakt til skoleforvaltninger og skoler

Afvikling og observation af forløb

Databearbejdning og videndeling

Trin for trin

Temadag i
skoletjenesten
28.marts 2017

- Skolereformen 2014
- Skolesamarbejder
- Forskningsmateriale, udvikling, kriterier/parametre
- Praktisk håndtering, observatører

Udfordringer

Temadag i
skoletjenesten
28.marts 2017

- 107 observerede forløb i vidt forskellige rammer og miljøer
- Prøveforløb, justeringer

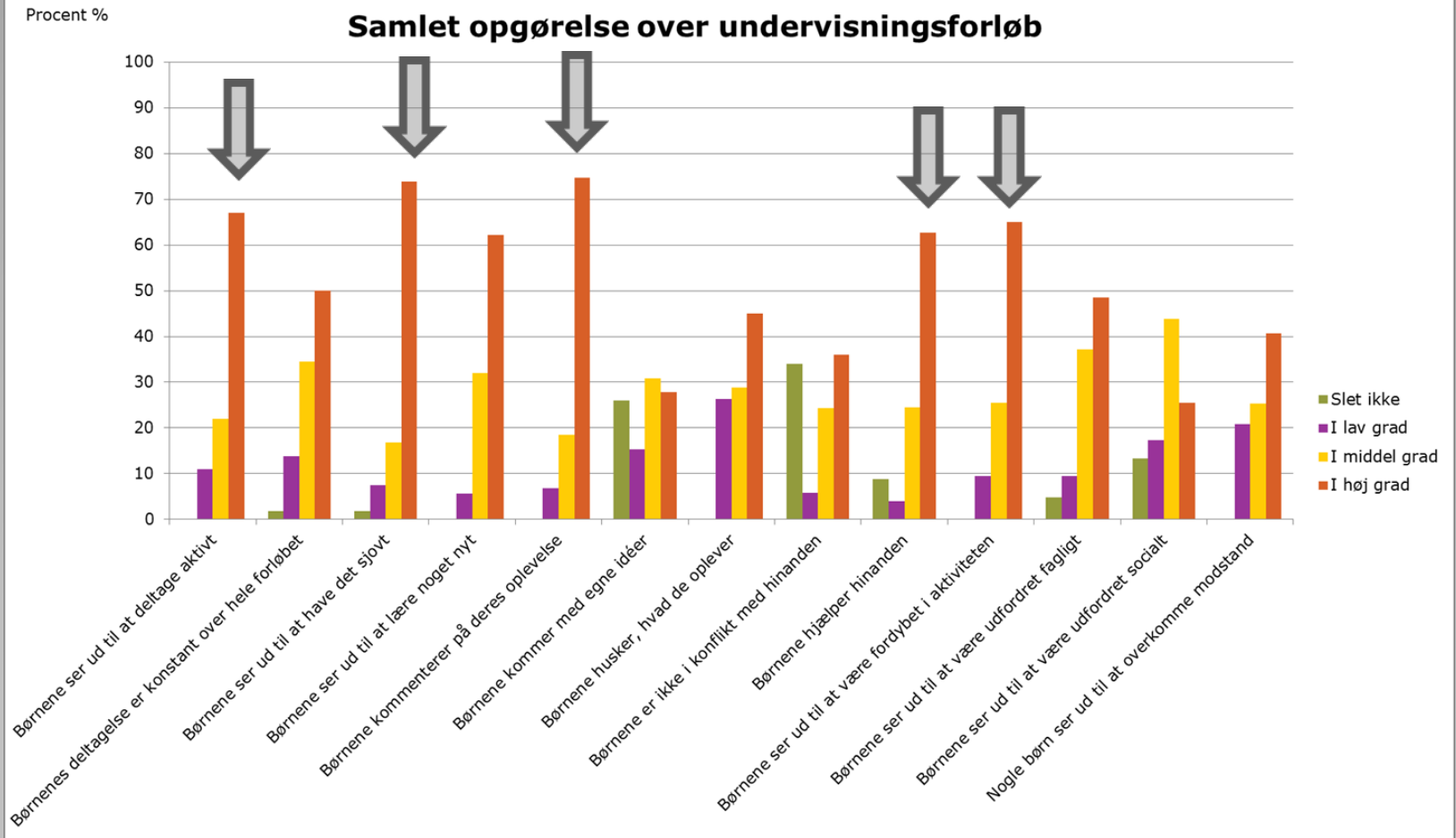
Undervisningsforløb

Temadag i skoletjenesten
28.marts 2017

- **Aktiv deltagelse?**
- Konstant deltagelse over hele forløbet?
- **Ser børnene ud til at have det sjovt?**
- Ser børnene ud til at lære noget nyt?
- **Kommenterer de på deres oplevelser?**
- Kommer de med egne idéer?
- **Husker de, hvad de oplever?**
- Er de i konflikt med hinanden?
- **Hjælper de hinanden?**
- Er de fordybet i aktiviteten?
- **Ser de ud til at være udfordret fagligt?**
- Ser de ud til at være udfordret socialt?
- **Nogle børn ser ud til at overkomme modstand?**

- **SLET IKKE, I LAV GRAD, I MIDDEL GRAD, I HØJ GRAD**

EFFEKT? 13 parametre, der er målt på

Oversigt over afviklede forløb

Temadag i skoletjenesten
28.marts 2017

Målrettet undervisning har en positiv effekt på især:

- Graden af aktiv deltagelse i forløbene
- Tilegnelsen af ny viden
- Samarbejdsglæden
- Fordybelsen
- Motivation: Næsten 75% af børnene ser ud til at have det sjovt undervejs!
- anbefalinger, udgivelsen

Mest markante observationer og resultater

- Samarbejde og dialog
- Afsæt ressourcer
- Tryghed
- Se bort fra diagnoser
- Forberedelse
- Tydelig og anerkendende kommunikation
- Rammer og afgrænsning
- Gør det abstrakte konkret
- Alle sanser og mange læringsstile
- Rollespil
- Kronologiske forløb og hele processer
- Keep it simple
- Evaluering

Anbefalinger – best practice

Temadag i skoletjenesten
28.marts 2017

- En lille forstyrrelse...

- Lokal autencitet
- Håndgribelighed
- Levendegørelse
- Historie er "kød og blod"
- Elevinddragelse

- Kendskab til museet
- Obs. på en "drenget tilgang"
- Digitale hjælpemidler

Det sanselige, stemningsfulde og følelser

Eleven skal mærke sig selv og give udtryk for det, han/hun føler. Eleverne skal udtrykke følelser, så det får substans

Temadag i skoletjenesten
28.marts 2017

Sanserne i spil

Børn og unges identitet tager form gennem de historier, der fortælles om dem, og dem, de kan fortælle om sig selv.

Disse identitetshistorier kan udvides, hvis børnene og de unge sikres nye erfaringer og støttes i at få øje på deres egen handlekraft, således at disse bliver en udvidet fortælling om dem selv, - hvem de er, og hvad de kan.

- P.H. Seidler ved afslutningsseminar november 2016

Temadag i skoletjenesten
28.marts 2017

Temadag i skoletjenesten
28.marts 2017

Eksempler på forløb

Temadag i skoletjenesten
28.marts 2017

Temadag i skoletjenesten
28.marts 2017

- Ved at handle, tænke og tale på andre måder end i den traditionelle undervisningssituation kan museerne skabe andre forudsætninger og muligheder for udvikling og identitetsdannelse

Aars · Sønderup-Suldrup Avis · Haverslev Avis · Hornum Avis · Vegger Avis Løssalg: 5,00 kr.

**i
lt
ning**

rrretningen
i Aars er
oejendom-
n udvidel-
en stor og

Michelle Dahl Sørensen og
Jørgen Højrup Jensen.

Læs mere side 14 ...

Patrick F. Nordentoft og Ashbjørn Frejlev Harboe fik lov til at klippe snoren til fernisering på Vesthimmerlands Museum i Aars.

Små kunstnere på stort museum i Aars

Treårige børnehavebørn står bag flotte værker på museet i Aars

Af Torsten Hansen

lands Museum. Fredag var der fernisering som når store kunstnere udstiller. En forskel var dog, at kunstnerne var treårige børn. De blev guidet af museets medarbejdere og far med på museet. For det lettere utrænede øje så kunne man tro, at det var den velanskrevne kunstner Men selv om ligheden er der, så røber signaturene noget andet.

Læs mere side 15

7200 pølser og næsten 1000 liter øl i Aars

■ AARS: Der blev set på traktorer og spist pølser, da Aars Maskinforretning holdt Åbent Hus fredag og lørdag.

Forretningen og de tilhørende haller og telte var fyldt med besøgende beee daee.

og Laila Mi-
le 43 ...

Kulturinstitutionernes styrker

Temadag i skoletjenesten
28.marts 2017

Kulturinstitutionernes styrke

- Vi er ikke "flødeskummet, men rugbrødet", og bevidstheden om dette skal udbredes
- Gør det abstrakte konkret
- Skaber særlige oplevelser, der giver eleverne aha- følelser og - mestringsøvelser
- Arbejde med viden og færdigheder på andre måder
- Motiverende!

Temadag i skoletjenesten
28.marts 2017

Kulturinstitutionernes styrker

- Endelig viser enkelte studier, at børn bidrager mere aktivt i sproglige processer ved læreprocesser i det fri, samt at sprogbrug i disse sammenhænge er mere fabulerende og undersøgende.
- "Børn, der lærer i kontekst bevæger sig ofte mere end børn i traditionelle institutionsmiljøer "
- Undervisning i naturen eller på kulturinstitutioner i vekselvirkning med undervisning i klasserummet skaber særlige muligheder for elevernes læring
- Endvidere viser casestudier, at gennemarbejdet undervisning og læringsaktiviteter i omgivelserne understøtter et godt socialt klima i grupper, understøtter koncentrationsevne og lægger et godt grundlag for problemløsning
- Forskningen tyder på, at der er særlige potentialer i udeskole med henblik på elevers faglige læreprocesser, når disse er baseret på sanselige, konkrete og æstetiske processer båret af elevernes engagement og nysgerrighed...

"Hvad er vi værd?"

I al beskedenhed, en hel masse,
hvis I spørger os...

Perspektiver, fremtiden

- **"Hvad er vi værd?"**. Museet er et særligt rum, - et dannelsesrum, hvor der er uudnyttede muligheder, der kan komme sårbare grupper til gode - til deres og dermed også samfundets bedste
- Kulturinstitutionerne har et stort potentiale ifht. elevernes faglige- , sociale- , musiske/kreative-, motoriske- og samfundsmæssige dannelse
- Alle skal have mulighed for at fascineres af historien og kunsten
- Socialt ansvar - en 6. søjle?
- Alternative læringsmiljøer skal gøres tilgængelige – helt lavpraktisk!.... Måske en statsopgave at sikre børns adgang til kultur?

Museum for alle

Temadag i skoletjenesten
28.marts 2017

1000 tak til Anki van Dassen

Temadag i skoletjenesten
28.marts 2017